

6. Vandaar de titel van dit artikel, 'Gunning romanticus'. – Overigens herinner ik mij een college van W. Banning, kort na 1950, waarin hij dit aristocratisch ideaal aan de Christelijk Historische Unie toeschreef. Grote verbazing bij de studenten, die daar slechts conservatieve inertie meenden te zien.

7. Tot bij De Vrijer, *Tragicus*, 16, en E.J. Beker, M.G.L. den Boer, *J.H. Gunning jr., een theologisch portret*, Baarn 1979, 10, wordt de Engelse afstamming aangehaald, al maken de laatsten er zekerheidshalve 'geestelijke verwantschap' met Peter Gunning van. In zijn brief aan De Vrijer wijst J.H. Gunning Wzn. op 'Nederlandsch Patriciaat Jrg. 1933' met correcties, waardoor de Engelse afstamming tot een in de familie verteld sprookje wordt gereduceerd (280).

8. Het zal sympathisanten van de Fryske Akademy deugd doen te vernemen dat Gunning jr. nog twee jaar in hun huidig centrum ge-woond heeft (83), niet dat er onder de afbeelding ervan (84) Toulonhuis staat...

9. Dompeling was ijverig voorstander van koepokinenting en vaccinatiedwang. Voor Gunnings standpunt wordt

de kerk noch in de politiek (37; n. 183: '...Gunning vond Kuyper niet ridderlijk'). Op persoonlijkheden, op aristocraten van de geest komt het aan'.⁶ Hiermee heeft de auteur zijn stukken op het bord geplaatst; het spel kan beginnen.

Dit gebeurt met een fikse aanloop: hoofdstuk II, Voorouders, is 45 bladzijden lang. Deze zijn nodig omdat er mythen moeten worden opgeruimd: de Engelse 'roots' van de familie. Peter Gunning (1614-1684), bisschop van Ely, was de bekendste vertegenwoordiger van de Engelse naamgenoten. Zijn wapenspreuk, 'Vérité sans peur', werd nog door Johan in zijn *Ex libris* opgenomen (250). Welnu, de familie stamde – men zou bijna zeggen: gelijk wij allen – uit Westfalen, zoals trouwens J.H. Gunning Wzn al wist.⁷ In de rest van dit hoofdstuk worden de directe verwanten van Gunning besproken en – zeer nodig en verhelderend – de theologische ligging van zijn vader grondig bekeken. Gaandeweg verbleekt het (m.i. weinig zeggende) label 'rationalistisch-supranaturalistisch' om (bijna...) plaats te maken voor 'vernünftig orthodox'. Daar zou ik persoonlijk graag de discussie over openen: moeten wij deze bedaard voortschrijdende voorgangers niet als *verlicht orthodox* gaan aanduiden? Zij wilden beslist de leer niet overboord werpen (dat zou Gunning jr. de 'Groningse theologen' later juist zo kwalijk nemen, 88v., 223), maar haar bij het licht der rede – dus met mate – handhaven.

Hoe dit zij, nadat zo Gunnings achtergronden belicht zijn kan Gunning zelf in de schijnwerper gezet worden. Hoewel in Vlaardingen geboren, groeide Gunning in Leeuwarden op; vanwege de omvang van het gezin kocht zijn vader daar in 1844 zelfs het 'Coulonhûs' aan.⁸ Bij het eindexamen van de Latijnse school, 1846, mocht Gunning een latijnse oratie houden; het doet goed te vernemen (86, n. 14) dat daaruit weinig over zijn eigen gedachten – en, voeg ik toe, de kwaliteit van zijn latijn – te concluderen valt: rector J.C.G. Boot mocht voor de eraan geleverde bijstand 14 gulden beuren, twee à driemaal het weekloon van een arbeider. Zó goed was de klassieke achtergrond van het voorgeslacht nou ook weer niet. Gunnings wiskundige ondergrond was, in tegenstelling tot die van broer (Jan) Willem, zelfs zwak. Reeds op 13 augustus 1846 liet hij zich te Utrecht als theologisch student inschrijven – dit vroege tijdstip kan ons troosten over de huidige haast om de zomervakantie te beëindigen – en ging er in september wonen. Een bijzondere roeping had hij, als scholier een gewone, wat praatgrage jongen, niet; hij volgde 'een stille wensch mijner ouders' (88). Tot hun geluk was daar in Utrecht dokter Dompeling⁹ gevestigd, getrouwd met Mimi van Campen, een zuster van Gunnings moeder.